St. 280 Poštnina plačana v gotovini (Taxe percue con la posta) V Trstu, v sobota 25. novembra 1922 Posamezna številka 20 cent. Letnik XLVII

EDINOST

Izhaja, izvzemši ponedeljek, ... Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Upravništvo ... Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi ... Odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnina ... tiskarne Edinost ... Naročnina za mesec: L 7.—, 3 mesece ... L 32.— in ... LJANA — Jugoslavija. Za inozemstvo mesečno 4 lire ... uredništva in

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Država in mi

Očitalo se nam bo morda, da ni prav, da tako radi ponavljamo isto pesem. Češ: tudi najlepše pesmi se človek počasi naveliča. Kaj šele politične, ki je — če ima prav nemški pesnik — strašno nelepa. Ali kaj hočete? V naravi človeka je, da se zopet in zopet češe tam, kjer ga srbi, da kaže na tisto stran telesa, ki ga boli. In nas boli na vsem našem narodnem telesu. Če te dan na dan zadevljejo isti udarci, moraš zopet in zopet govoriti o njih in — iskati zdravila.

Zato se danes zopet vračamo k predmetu, ki smo pred nekoliko dnevi govorili o njem. K prispodabljanju položaja naše narodne manjšine v tej državi z onim nemške manjšine v čehoslovaški republiki. Saj beremo od časa do časa v italijanskih listih, da se nam tu nič slabše ne godi, nego nemški manjšini na Češkem, ali še celo boljše. Zlasti na polju šolstva da nimamo prav nobenega vzroka za pritožbe. Mi pa smo na podlagi opetovanih izjav čeških ministrov, oprtih na uradne statistične podatke na podlagi neizpodbitnih dejstev dokazali, da je ta trditev v strogem nasprotstvu z resnico. Naglašali smo, da bi mi Boga hvalili na kolenih, če bi se nam tako «slabo» godilo kakor Nemcem v čehoslovaški republiki.

Danes hočemo začrtati neko drugo, gotovo zelo zanimivo in poučno paralelo. Primerjati hočemo postopanje naše narodne manjšine v tej državi z onim Nemcev v čehoslovaški republiki. Mi priznavamo državo, ki smo ji priključeni. Nemci na Češkem pa nočejo priznati države in odkrito izjavljajo — v svojih glasilih, pri vseh svojih nastopih in tudi v parlamentu — da pričakujejo dogodke izven meja države, ki jih odtržejo zopet od države.

To razpoloženje Nemcev napram državi je te dni odkrito priznal in grajal odlični nemški politik in parlamentarec dr. Spina, vodja nemških agrarcev na Češkem. In sicer pred svojimi volilci na škodu v Liberci. Naglašal je, da bi morali Nemci v čehoslovaški republiki prenehati z doslej priljubljeno tradicijo, da se vedno kažejo kot teman grozeč oblak na državnem obzorju. Ne morejo in ne morejo se izreči za državo, marveč proglašajo veleizdajo — tako je rekel izrecno — kot dolžnost vsakega Nemca. In dostavil je: «Ne, to ni naša dolžnost; uveljavljanje veleizdaje ne sme imeti pristašev med mislečim ljudstvom».

V nadaljevanju je izjavil, da morajo Nemci realno in trezno presojati svoj položaj v državi. Očividno je hotel reči, da naj Nemci nikar ne pričakujejo kake revizije mirovnih pogodb, marveč naj rivdirajo svoje lastne cilje! Nemci naj ne zasledujejo svojih ciljev proti državi, ampak v državi sami!

Te odkrite ugotovitve nemškega poslanca in načelnika prevažne skupine nam kažejo na veliko razliko med postopanjem naše manjšine v državi in postopanjem Nemcev v čehoslovaški republiki. Nikdo ne more pokazati niti enega dejstva, ne more navesti nobene izjave zakonitih zastopnikov našega ljudstva, ki bi kazala, da polagamo mi svoje nade v kake katastrofalne dogodke, ki bi nas odtrgali od države. Taki — da rabimo besedo dra Spine — «politični desperadosi» mi nismo. Postopanje, ki ga ta mož priporoča Nemcem na Češkem, izvajamo mi praktično, z dejanji, od priključitve naše pokrajine k Italiji. Svoje cilje hočemo zasledovati v državi sami in na zakoniti podlagi. To pa je naša pravica in naša dolžnost. Pravica, ki jo imamo kot državljani, dolžnost napram svojemu narodu, ki se ji ne sme odtegati noben pošten človek. Kakor hočemo mi vršiti svojo dolžnost napram državi, tako smemo in moramo zahtevati od države, da vrši tudi ona svojo dolžnost napram nam, da spoštuje pravice posameznega državljanu in pravice narodne skupnosti. Pravico do življenja zahtevamo in nič drugega! Življenje, ki bo dostojno človeka in naroda, ki si hoče ohraniti svoje narodno bistvo, ki zahteva, naj se spoštujejo njegova čustva, njegove jezikovne pravice, njegovo stremljenje po kulturnem napredku, socialni pravičnosti, gospodarski povzdigi — vse v skladu z njegovo ljubeznijo in zvestobo do lastnega rojstva.

Ta naša zahteva temelji na vseh božjih in človeških zakonih in je v polnem skladu z gonilnimi idejami pri vseh narodih v moderni sodobnosti. S polno pravico zahtevamo od države, naj nam da možnosti za življenje, kakor smo jih tu gori označili. Do države se obračamo s svojimi zahtevami. In s tem priznavamo državo. S tem zaslužujemo pač, da bi se drugače postopalo z nami, nego se je doslej. Mi ne gledamo preko mej države. Pač pa je vse postopanje z nami kakor preračunjeno, da bi nas sililo, naj gledamo tja črez. Morda je ravno to v računih izvestnih krogov, da bi nas mogli potem daviti vsaj z videzom upravičenosti. Vprašanje pa je, ali je taka manjšinska politika koristna za notranje življenje v državi. Z ozirom na kočljivi zemljepisni položaj tega našega ozemlja bi imeli še nadaljnje težke razloge za tako vprašanje. Te pesmi pa nočemo več ponavljati.

Italija

Sonnino umrl.

RIM 24. Baron Sidney Sonnino je umrl danes po noči ob 0'40 — Sonninovo ime je zvezano z zgodovino Italije v svetovni vojni. Bil je ta čas minister za zunanje zadeve ter sklenil in podpisal londonski pakt. Pred vojno je bil ministrski predsednik. Listi mu posvečajo dolge članke.

Velika nesreča. Hiša se podrla.

NAPOLJ 24. Danes po noči se je v vasi Carpito podrla neka hiša ter pokopala štiri družine. Začelo se je takoj z rešilnim delom, toda zdi se, da ni pomoči. Tekom jutra je bilo izkopanih izpod ruševin 12 mrličev. —

Jugoslavija

Vlada v latentni krizi — Odgoditev plenarnih sej parlamenta

BELGRAD, 24. Med ministrskim predsednikom Pašićem in Ljubo Jovanovićem so trajale včeraj dopoldne daljše konference. V glavnem je bil razgovor o sedanji politični situaciji. Konstatirane so bile vse večje težkoče, ena struja zahteva rekonstrukcijo vlade, druga pa želi nov delovni program, da se čim preje v narodni skupščini izvede sprejem uradniškega zakona. Velike težkoče nastajajo tudi glede uvedbe enotnega zakona o neposrednih davkih. Pašić je pritrdil mnenju, da vlada ni več delazmožna. Pred demisijo vlade pa je treba storiti vse, da vlada odvrne od sebe vso odgovornost za nadaljnji razvoj političnih dogodkov.

BELGRAD, 24. Ministrski predsednik Nikola Pašić je včeraj delj časa konferiral tudi s predsednikom narodne skupščine dr. Lukinićem. V glavnem je bilo razmotrivano vprašanje določitve dnevnega reda za nadaljnje seje narodne skupščine. Končno je bilo sklenjeno, da se plenarne seje narodne skupščine odlože do 2. decembra.

Božično darilo državnim uradnikom

BELGRAD, 24. Ministrstvo financ je včeraj razmotrivalo, da se dovoli državnim uradnikom in nameščencem darilo za božične praznike v obliki enomesečne plače. Državni uslužbenci naj bi dobili 800 dinarjev, neukazni uradniki 1000 dinarjev in ukazni uradniki 1500 dinarjev. Vprašanje nabavnega prispevka je še vedno viseče in finančni minister ima gotove pomisleke. Definitivno se o tem predlogu še ni sklepalo.

Pomirjenje v kraljevi družini

BELGRAD, 24. Kralj Aleksander I. je v znak pomirjenja s kraljevičem Gjorgjem priredil gala-večerjo. Večerje so se udeležili vsi člani vlade in patrijarh Dimitrije.

Izplačilo 20odstotnih priznanic

BELGRAD, 24. Kakor objavlja finančno ministrstvo, še niso zbrani vsi sumarični podatki o 20odstotnih priznanicah, ki so bile izdane povodom žigosanja avstroogrskih kron. Dosedaj je edino Slovenija predložila točne in statistične podatke, dočim so druge pokrajinske finančne uprave še vedno v zastanku in je pričakovati, da v kratkem predlože zadevne podatke. Finančno ministrstvo bo na to takoj odredilo izplačilo 20odstotnih priznanic.

Zadovoljstvo v Sofiji

BELGRAD, 24. «Politika» poroča iz Sofije: Med tukajšnjimi političnimi krogi vlada spričo zadnjih vesti iz Lausanne veliko veselje. Trdi se, da je dosegel Stambolijski v Lausanni velik uspeh in da je dr. Ninčić Stambolijskemu obljubil pomoč, kadar bo šlo za vprašanje izhoda Bolgarije v Egejsko morje. Baje je tudi Venizelos izjavil, da bo podpiral Bolgarijo pri tej njeni težnji, če se doseže poprej sporazum med Ninčićem in Stambolijskim.

Čehoslovaška

Čehoslovaško - ogrska trgovinska pogodba

PRAGA, 24. V Budimpešti se je podpisala trgovinska pogodba med Čehoslovaško in Ogrsko. Pogodba obstoja iz 30 členov, tičočih se splošnih in gospodarstveno-političnih vprašanj obratnih trgovinskih odnošajev. Pogoji teh odnošajev temeljijo na klavzuli največjih ugodnosti.

Pogodba določa pravila za vprašanje, kako se ima ravnati z državljani, ki izvršujejo trgovino ali industrijo na ozemlju druge države, in za vprašanje konsularnih zastopstev; dalje se peča pogodba s socialno-političnimi vprašanji in z umazano konkurenco. Tudi so se sistemizirala vprašanja transita in plovbe. Za primer kakega spora dovoljuje pogodba možnost mednarodne razsodbe. Do kedaj pogodba velja, se ni določilo. Pač pa se je določil rok treh mesecev za odpoved pogodbe. Moč bo dobila po ratifikaciji s strani obeh parlamentov.

Glede izmenjave robe se bodo vršila še pogajanja. Obenem so se podpisale posebne pogodbe o nostrifikaciji podjetij za proizvodnjo in transport, o koncesijah v medsebojnem občevanju državljanov na mejah, od odmerjenju carine; podpisala se je tudi pogodba glede živine, pogodba o obratnih železniških koncesijah; končno se je dosegel tudi sporazum glede obmejnih obema državama skupnih železniških postajah.

Bolgarska

Podrobnosti o narodnem referendumu na Bolgarskem

SOFIJA, 24. Listi priobčujejo sedaj podrobne resultate ljudskega glasovanja o krivdi ministrov, ki so bili člani vojnih kabinetov. O odgovornosti in krivdi je bolgarski narod izrekel svojo sodbo. Obtoženi so bivši ministri: Gešov, Bobčev, Pejev, Teodorov, Abrašev, Nikiforov, Jablanski, Kristov, Todorov, Danev, Madžarov I., Vazov, Burov, Malinov, Ljapčev, Fadenheht, Savov, Danajlov, Madžarov II., Mušanov in Molov. Črni listki so značili nekrivdo, beli krivdo. Izid glasovanja v nekaterih krajih je bil tale: V Sofiji črnih 16.738, belih 10.382, v 19 vaseh sofijske okolice belih 10.669, črnih 4900 in raznih 1030. Končni resultati še niso znani. Opažati pa je, da v mestih prevladujejo črni (večina pristašev meščanskega bloka) in na deželi beli (zemljoradniki).

Poljska

Odnošaji med Poljsko in Rusijo.

VARŠAVA, 24. V kratkem odpotuje v Moskvo poljsko odposlanstvo za moskovsko mirovno konferenco. Odposlanstvo sestavljajo princ Radziwil, načelnik v ministrstvu za zunanje zadeve Lukasciewicz in dva vojaška izvedenca.

Komisija za razmejitev med Poljsko in Rusijo je dokončala svoje delo. Dolžina ruskopoljske meje znaša 1412 kilometrov.

Izgledi predsedniških volitev na Poljskem

VARŠAVA, 24. Včeraj je bil publiciran dekret državnega poglavarja Pilsudskega, s katerim se novoizvoljeni poljski zbornici sklicujeta za prihodnji torek k seji, da se konstituirata, nakar se bo v zmislu ustave vršila volitev novega državnega predsednika. Pri sedanji sestavi zbornice bo odločil manjšinski blok in bi bila izvolitev Pilsudskega zagotovljena, ako se manjšinski blok priključi levici. Z druge strani pa ni izključeno, da bo Pilsudski odklonil izvolitev.

Francija.

Priprave za konferenco v Bruslju

PARIZ, 24. Neka uradna nota pravi, da bo Poincarè sklical sestanek ministrskih predsednikov Francije, Italije, Anglije in Belgije, da se sestavi program za konferenco v Bruslju, ki se otvori najkasneje 15. decembra in na kateri se bo razpravljalo v prvi vrsti o nemški vojni odškodnini in o likvidaciji medzavezniških dolgov.

Anglija

Lloyd George zopet izvoljen za načelnika svoje stranke

LONDON, 24. Tekom sestanka narodnih liberalcev v dolžni zbornici je bil Lloyd George enodušno zopet izvoljen za načelnika stranke.

Otvoritev nove angleške zbornice

LONDON, 24. Novi parlament je bil včeraj svečano otvorjen. Kralj Jurij je imel otvoritveni govor. Glede vzhodnega vprašanja je rekel: «Pogajanja za odpravo težkoč na vzhodu se nadaljujejo in upam, da se bo mojim ministrom skupno z napori zastopnikov zavezniških držav posrečilo vzpostaviti mir.»

Turčija

Ameriški visoki komisar odpotoval v Lausanno

LONDON, 24. Iz Carigrada poročajo: Ameriški visoki komisar Bristol je odpotoval včeraj predpoldne v Lausanno, kjer bo prisostvoval konferenci v imenu Zedinjenih držav kot opazovalec.

Deputacija angorske skupščine pri vstoličenju novega kalifa

LONDON, 24. Iz Carigrada poročajo: Delegacija, obstoječa iz 19 poslancev angorske velike narodne skupščine, je prispela v Carigrad, da se udeleži svečanega vstoličenja novega kalifa. Delegacijo je ogromna množica prisrčno sprejela.

Amerika

Ameriški delavski sindikati se mednarodne konference v Haagu ne bodo udeležili

WASHINGTON, 23. V imenu ameriške federacije dela je gospod Gompers odklonil vabilo na mednarodno konferenco delavskih sindikatov, ki se bo sestala v Haagu 10. decembra. V svojem pismu dostavlja Gompers, da ameriški delavski sindikati nikakor niso razpoloženi se zavezati s kako pogodbo, tičočo se mednarodnih splošnih stavk v primeru napovedbe kake defenzivne ali druge vojne, niti se odpovedati državne individualnosti, da se doseže razdržavljenje bogastev, niti se udeleževati sestankov, za katere se je že v naprej pripravil program sklepov.

Konferenca v Lausanni

Pogoji zaveznikov in balkanskih držav

LAUSANNE, 24. Vsled nepopustljivega zadržanja turškega odposlanstva so se vrste zaveznikov in balkanskih držav na vzhodni konferenci v Lausanni strnile precej trdno, tako da se ne zdi, da bi imeli namen Turkom popuščati v bistvenih točkah.

Včeraj je turško odposlanstvo obrazložilo svoje stališče. V svojem govoru je izmet paša vztrajal pri svoji zahtevi po mejah iz l. 1913. in ljudsko glasovanje v zapadni Traciji. Obenem se je izjavil za to, da se Bolgariji prizna izhod na Egejsko morje. V ta namen je Turčija pripravljena izročiti pročučitev predloga o razvojačenju ozemlja dolž železnice ob Marici, ki bi predstavljala nekak bolgarski gospodarski hodnik. Predlog, naj se vprašanje ustanovitve nevtralne zone izroči posebni komisiji, je bil sprejet. Izmet paši je odgovarjal na dolgo grški zastopnik Venizelos, ki je naglašal, da se mora vprašanje zapadne Tracije smatrati za rešeno.

Na splošno pa so ostali pogoji zaveznikov nezpremenjeni in so v glavnem sledeči: 1.) Popolna varnost in svoboda morskih ožin. Dardanele morajo ostati svobodne tudi ob času vojne. Utrdbe ob morskih ožinah se morajo porušiti. — 2.) Kapitulacije se bodo formalno odpravile, toda pravice evropskih držav ostanejo v drugi obliki. — 3.) Mandati nad Sirijo, Mezopotamijo in Palestino ostanejo nedotaknjeni. — 4.) Vse koncesije, ki jih je Turčija dala zavezniškim državam pred vojno, ostanejo v veljavi razen koncesij, ki so bile dane Nemčiji. — 5.) Dodekanez pride pod okrilje Italije, dokler zavezniki med seboj ne določijo, kakšna bo usoda tega otočja. — 6.) Turška armada v Mali Aziji se skrči, v Traciji bo smela Turška imeti samo prostovoljske oddelke. — 7.) Varstvo krščanskih manjšin bo poverjeno posebni medzavezniški nadzorovalni komisiji. — 8.) Turška da odškodnino za škodo, ki so jo pretrpeli pripadniki drugih držav ob času vojne v Mali Aziji. — 9.) Turška se odreče zahtevi po vojni odškodnini od Grške. — 10.) Pogodba o premirju v Mudaniji ostane v veljavi do ratifikacije mirovne pogodbe. — 11.) Carigrad in nevtralne zone ostanejo v rokah zaveznikov do ratifikacije mirovne pogodbe.

Pogajanja balkanskih držav v Lausanni. — Uspešno posredovanje dr. Ninčića med Bolgarijo in Grčijo

LAUSANNE, 24. Včerajšnji razgovori med glavnimi zastopniki štirih balkanskih držav, Jugoslavije, Rumunije, Bolgarije in Grške, so se vršili pod vodstvom jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ninčića in so trajali preko polnoči. Sklenilo se je, da sledita še dve konferenci. Problem sam ni dospel do praktične rešitev, vendar pa se zdi, da se bo Bolgarija odpovedala svoji zahtevi za dohod k Egejskemu morju na škodo grških interesov, če se ji zagotovi prostost in neodvisnost njenega izvoza in izpraznitev dedeagaške luke.

Razgovor je bil sklican na posebno željo z bolgarske in grške strani, ker sta njih vladi želeli, da se spor mirnim potom poravna. Ninčić je vzel zadevo v svoje roke in uspešno posredoval, za kar mu gre glede umirjenja Balkana velika zasluga.

Konference glavnih delegatov so se še udeležili za Rumunijo Diamandi, za Bolgarijo pa londonski poslanik Stančev in pariški poslanik general Savov. Številna udeležba Bolgarije priča, da ima ona mnogo interesa na tej konferenci. Tudi se ne sme prezreti, da bo nova zveza v okviru Male ententa predstavljala občutno politično silo.

Mussolinijevo stališče nasproti Jugoslaviji

LAUSANNE, 24. Posebni poročevalec belgrajske «Politike» v Lausanni je imel z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem razgovor, o katerem je podal sledeče podatke: Mussolini mi je izrazil svoje staro občudovanje za Srbijo in njeno junaško vojsko. Srbija — je rekel Mussolini — bo težila proti Egejskemu in ne proti Jadranskemu morju. Odnošaji med Italijo in Jugoslavijo so dobri, čeravno so njegove simpatije stopnjevane: najprej pridejo Srbi, potem Hrvati in Slovenci. Glede svetomargeritskih pogodb je rekel Mussolini, da so pred parlamentom ter da bo Italija, čim bodo pogodbe ratificirane, svoje obveze tudi izpolnila. Na vprašanje, ali bodo fašisti nadaljevali pridigati vojno zoper Jugoslavijo, je Mussolini izjavil, da fašisti tega sploh nikoli delali niso. Rekli so samo, da jim svetomargeritski dogovor ni všeč. Prav gotovo ne želi niti v Rimu niti v Belgradu en sam človek vojne. Potrebno je, da se oba naroda kulturno zbližata, je poudarjal italijanski ministrski predsednik.

Holandsko zastopstvo na konferenci v Lausanni

HAAG, 24. Holandska vlada se bo dala pri razpravi o kapitulacijah v Lausanni zastopati po holandskem poslaniku v Bernu Van Panhuysu, katerega bosta spremljala Kramers in dragoman holandske legacije v Carigradu.

Dnevne vesti

Zadržanje nove vlade napram novim pokrajinam. Rimska agencija «Volta» objavlja sledeče izjave nekega uglednega poslanca iz novih pokrajin: Odprava osrednjega urada in generalnih civilnih komisariatov je imela prvi upoštevanja vredni uspeh v tem, da je omogočila vladi, da se je naravnost, brez posredovalcev, osvedočila o potrebah in zahtevah novih pokrajin. Razun tega se je vlada konečno začela resno baviti z unifikacijo zakonov. Bojazen nekaterih, da bi upeljava italijanskega občinskega in pokrajinskega zakona oškodovala nove pokrajine, je neopravičena, ker je izrecen namen ministrskega predsednika Mussolinija, da omeji raztegnitev omenjenih zakonov s tem, da upošteva vse dosedanje ustanove v novih pokrajinah, v kolikor ne ogrožajo italijanstva dežel. Vlada pričakuje odgovor na okrožnice, ki so bile poslane prefektom, da sliši predloge in da vidi, katere premembe so potrebne pri italijanskem občinskem in pokrajinskem zakonu, da se more raztegniti na nove pokrajine. Tudi tisti, ki pravijo, da bi bila vlada bolje storila, če bi bila obdržala posvetovalne komisije v dosedanji obliki, nimajo prav. Posvetovalni značaj je ostal komisijam, a reševanje vprašanj, ki se tičejo novih pokrajin je prešlo sedaj naravnost v roke celokupnega ministrstva. Poleg tega, da so sedanje komisije sestavljene iz oseb, ki res zastopajo ljudstvo novih pokrajin, bodo iste tudi v kratkem času dovršile svoje delo. Imajo za to rok do konca tega leta in vlada nima namena, da bi ta rok podaljšala; čim bo ta rok potekel, bo vlada ukrepala brez vsake komisije. Ne more se reči, da imajo te komisije posebno važnost, ker ima vlada že vse v rokah, kar je potrebno za rešitev različnih vprašanj v novih pokrajinah.

Ugotavljamo. Ugotavljamo, da «Goriška Straža» od 22. t. m. ne omenja niti besedico znamenitega govora, ki ga je imel poslanec dr. Wilfan v parlamentu 17. t. m. In to je menda dogodek, ki bi ga moral slovenski list vsaj omeniti že po dolžnosti kronista.

Vprašanje imetja državljanov bivših sovražnih držav. Iz Rima je prišla vest, da namerava ministrski predsednik Mussolini ratificirati čim prej rimske dogovore med naslednstvenimi državami. Na ta način bodo brez daljega rešene stotine spisov in ulog, ki so ostale zaprašene v osrednjem uradu za nove pokrajine. Omenjeni spisi so sedaj prešli vsi v poseben urad pri ministrstvu za industrijo. —

Glede povrnitve imetja nemških podanikov v Italiji je bila sklenjena med Italijo in Nemčijo v juliju t. l. pogodba, ki se ima ratificirati najkasneje do 1. decembra t. l. Ratifikacija pa se je imela nasloviti na odobrenje reparacijske komisije, ki se ga je za gotovo pričakovalo. V zadnjih petnajstih dneh se je pa vlada uverila, da ne bo prišlo do tega odobrenja. Vsled tega sta obe vladi stopile v stik ter določili (podaljšanje roka za ratifikacijo. To se je zgodilo še za časa Factove vlade in sedanji ministrski predsednik Mussolini je načeloma tudi za podaljšanje roka.

Primanjkljaj državnih železnic. V zadnjem upravnem letu so imele italijanske državne železnice primanjkljaj 1300 milijonov lir. Vzroki za to žalostno stanje so različni. Vsled gospodarske krize se je skrčil osebni in blagovni promet. Tujskega prometa ni skoro nikakega. Italijanske državne železnice morajo — vsled ogromne carinske zaščite — drago plačevati ves material. Cena premoga je 15-krat višja, nego je bila v času miru, dočim se voznine niso zvišale v tem razmerju. Stroški za osebje so izredno visoki, kar pa se upravičuje s tem, da je treba mnogo osebja za poprave vsled vojne. Sedaj hočejo odpustiti kakih 10.000 uslužbencev in s tem bi se prihranilo okolo 100 milijonov lir. Plače osebju, ki ostane v službi, naj se znižajo za okroglo 50 milijonov lir. Vsi neobhodno potrebni vlaki naj se odpravijo, odpravi naj se tudi prvi razred, za drugi razred pa naj se voznina poviša za 25 odstotkov. Slednjič naj se odpravijo vsi prosti listki, posebni vlaki, salonski vozovi itd. Računajo, da s temi preuredbami prištedilo kakih 500 milijonov lir na leto. Toda nastaja vprašanje, kako naj se pokrije ostali del primanjkljaja 800 milijonov lir? Vlada se bavi z mislijo, da bi izročila železnice zasebni industriji. S tem hoče odpraviti izdatke, ki se ne rentirajo. Tudi v neodvisnih italijanskih strokovnjaških krogih sodijo, da italijanska birokracija ni sposobna za gospodarsko vodstvo kakega industrijskega obrata. Že kongres italijanskih elektrotehnikov, ki se je vršil leta 1919. v Trstu, se je izjavil tako o upravi telefona. Isto velja o upravi drž. železnic. Nekaj bodo morali ukreniti, ker je primanjkljaj državnih železnic — poleg mnogih drugih dejstev — črv, ki razjeda državno gospodarstvo.

Odveza svot položenih pri Alien property custodian v Washingtonu. Kakor je bilo pred kratkim javljeno, se je kr. nadzorništvo za izseljevanje (R. Ispettorato dell'Emigrazione, Via Cassa di risparmio št. 12) potegnilo za to, da se obavijo posli za odvezo svot in imetja državljanov Julijske in Tridentinske Benečije, katere so pogodbeno obvezane pri Alien property custodian v Washingtonu. Kr. italijansko poslaništvo v Washingtonu potrjuje, da je rok za začetek tozadevnih poslov za osvoboditev imetja bivših avstroogrskih državljanov, ki je zaplenjeno v Zedinjenih državah, podaljšan do 2. januarja 1923.

Prizadeti se lahko obračajo v zadevi na tajništvo Opere Bonomelli v Trstu, ul. Boccaccio št. 3.

Ukinjeni vlaki. S 1. decembrom bodo ukinjeni sledeči vlaki:

Proga Trst - Videm: vlak 1679 (Trst - Videm) in 624 (Videm - Trst).

Proga Trst - Postojna: vlak 4375 (Postojna - Št. Peter) in 1727 (Št. Peter - Trst).

Proga Trst - Benetke: vlak 1661 (Trst - Portogruaro) in 1650 (Portogruaro - Trst).

Proga Reka - Št. Peter: vlak 1727 (Reka - Št. Peter). Vpeljan pa bo poseben vlak, ki bo odhajal iz Reke ob 7'50 ter prispel v Št. Peter ob 10 (izvzemši nedelje) in imel priključitev na vlak 1713, ki pelje v Trst.

Proga Trst - Poreč: vlak 4425 (Buje - Trst), 4428 in 4424 (Trst - Buje). Vpeljan bo poseben vlak, ki bo odhajal ob 18'40 iz Trsta ter prihajal v Buje ob 22'11.

Plačevanje davkov. Davčna uprava v Trstu opozarja, da s 1. decembrom zapade a) plačilo četrtega trimestra hišnega najemninskega davka, b) drugi semester dohodninskega davka ter davka na višje plače.

Društvene vesti

Z. M. D. — Danes ob 20½ redna odborova seja. Navzočnost vseh odbornikov nujno potrebna. — Predsednik.

Vsa tržaška mlad. društva, včlanjena v Zvezi, priredijo v nedeljo pešizlet k openskemu M. D. P. in skupno s tem se bo posetila kaka bližnja vas.

Članstvo posameznih mlad. društev je naprošeno, da se izleta udeleži v čim največjem številu.

Prijatelji teh društev dobrodošli, kot so dobrodošla tudi društva, ki niso včlanjena v Z. M. D.

Odhod izpred ljudskega vrta (spomenik Rosetti) točno ob 1. pop. — Z. M. D.

Srednješolsko društvo «Zora». Danes ob 5 in pol redni društveni sestanek. Pridite točno in polnoštevilno. — Odbor.

M. D. P. — Sv. Jakob. Danes zvečer ob 20 redna seja. Prosim vodstva posameznih odsekov, da se je z gotovostjo udeleže. — Predsednik.—

Odbor M. D. P. — Sv. Jakob je na prošnjo bratskega odbora pevskega dr. «Ilirija» sklenil, da se bodo vršili društveni sestanki redno vsak pondeljek ob 20. in ne več ob torkih tako da se bodo člani lažje udeleževali pevskih vaj. — V nedeljo popoldne ob lepem vremenu priredi društvo skupen izlet z bližnjimi članicami. Z. M. D. na Opčine in čez Bane v Trebče, kjer se snidemo s tamošnjimi tovariši. Zbirališče ob 1 uri pop. pri juž. postaji, odhod v skupinah ob 1¼ po Skalasanti. Tovariši in tovarišice, udeležite se vsi tega izleta. Vabljeni so tudi prijatelji društva.

V pondeljek ob 20 v prostorih stare policije sestanek z zanimivim predavanjem. —Odbor.

Iz tržaškega življenja

Tatovi v manufakturnem skladišču v ulici Udine. — Nad 70 tisoč lir škode. V ulici Udine št. 23 se nahaja manufakturno skladišče last tvrdke «Italo-Commerciale».

V noči od četrtka na petek, in sicer okoli polnoči, je zapazil neki nočni čuvaj, ki je patruliral po samotni in slabo razsvetljeni ulici Udine, tovorni avtomobil, ki se je ustavil pred goriomenjenim manufakturnim skladiščem. Nenadoma so na tihem poskakali s tega težkega vozila štirje neznanci ter odprli z velikim ključem skladišče. Par minut pozneje je videl nočni čuvaj, kako so vsi štirje neznanci po malem naložili na avtomobil nič manj kot trinajst velikih bal tkanine. Ko je bilo vse v redu, so neznanci zopet zaprli skladišče, skočili na vozilo ter se odpeljali.

Drugo jutro, to je bilo včeraj, ko so stopili uslužbenci v skladišče, so našli lokal v velikem neredu. Pozneje so ugotovili lastniki skladišča, da manjka trinajst bal dragocene tkanine v vrednosti nad 70.000 lir. Na lice mesta so prišli tudi policisti, ki so ugotovili med drugim, da niso bila vrata skladišča odprta s ponarejenim ključem, temveč s pravim. Na podlagi te okoliščine so policisti aretirali glavnega skladiščarja, zakaj on je imel do sedaj vedno ključ skladišča pod svojim varstvom. Aretiranec je bil peljan na policijo. Tam so ga zaslišali. Kaj je izpovedal, nam doslej še ni znano, ker drži policija vso stvar tajno, da ne izgubi sled za nadaljnje preiskave. Tudi omenjeni čuvaj je bil zaslišan. Izpovedal je, da je videl vse, kar se je po noči godilo. Toda niti od daleč ni sklutil, da so bili oni možje tatovi. Bil je namreč trdno prepričan, da so bili to uslužbenci, ki — z ozirom na ugodnost — tudi ob ponočnih urah prevažajo blago, da ga potem peljejo v različne kraje, kjer je naročeno. Do tega prepričanja ga je dovedlo pred vsem obnašanje neznancev, ki ni bilo prav nič sumljivo.

Policija marljivo zasleduje predrzne tatove in plen, toda do sedaj brez uspeha. Brez dvomno je plen skrit, kje v daljni okolici.

Lepa karijera! Preteklo noč je bil aretiran pri Sv. Jakobu neki Jordan Scalza, star 19 let, stanujoč v ulici Tomaso Luciani št. 22.

Mladenič je zašel pred leti v slabo družbo, kar je imelo za posledico, da se je s časoma privadil potepuštvu. Še hujše pa je to, da se je navadil krasti. Specializiral se je v žeparstvu. V tem svojem poklicu je pa bil tako izvežban, da mu je redko kedaj prišel okradenec do živega. Vendarle pa se je prigodilo, da mu je ta ali oni okradenec kedaj stopil na rep, in tako je večkrat končal s svojimi aventurami v zaporu v ulici Coroneo. Sicer se je pa počutil v zaporu ravno tako, kot bi bil doma, zakaj v njem je bil že neštetokrat, in tako se ga je docela privadil.

Pred par dnevi je okradel nekega svojega znanca. Znanec pa mu je ni prizanesel, temveč ga je kratkomalo naznanil policiji. In preteklo noč so ga, kakor smo že zgoraj omenili, aretirali ter ga spravili pod ključ.

Huda psa. Dva kraljeva stražnika, ki sta patrulirala včeraj po noči okoli 3. ure po ulici del Solitario, sta nenadoma zagledala tam na tleh pred nekim skladiščem prav čedno oblečenega moža, poleg katerega sta stala pozorno dva velika psa volčje pasme. Čim sta se moža postave približala neznancu, da bi se od blizu prepričala, kaj mu je, sta začela psa silno lajati. Vrh tega sta se pa še zakadila v funkcijonarja ter jima raztrgala hlače. Stražnikoma bi gotovo še hujša predla, če ne bi bil ležeči mož zažugal psom, naj mirujeta. Psa sta namreč na mah ubogala moža, in tako sta imela stražnika mir.

Oni mož je tožil, da ima rano na glavi. Prosil je, naj ga peljejo v bolnišnico. Stražnika sta mu izpolnila to željo ter ga prepeljala v bolnišnico. Ko mu je tam zdravnik obvezal rano, sta se psa nenadoma zapodila v zdravnika ter ga vklala v bedra. Z veliko težavo se jih je zdravnik rešil ter zbežal. Z njim pa so tudi zbežali navzoči. Psa sta nato povzročala tak peklenski šunder, da je bila vsa bolnišnica na nogah.

Pozneje je prišel konjederec. Moral se je dolgo časa truditi, preden je prijel divja psa. Ugotovilo se je, da sta bila psa last onega moža, ki se imenuje Karel S., star 44 let, stanujoč v ulici della Pietà št. 4. S. se je opil in v ulici Solitario je onemogel ter se zgrudil na tla; psa pa sta ga varovala.

Vesti z Goriškega

Ustanovitev vladne stranke na Goriškem. Preteklo sredo se je ustanovila v Gorici «slovenska vladna stranka». Ustanovni občni zbor se je vršil v prostorih goriškega deželnega odbora pod pokroviteljstvom vladnega deželnega komisarja Pascolija. Kot glavni kolovodje sta nastopila bivši učitelj Bandelj in deželni uradnik Peternelj. Zborovanja so se udeležili vsi tisti «značajni» Slovenci, ki so podpisali tisto znano izjavo, ki ste jo objavili s primerno pripombo v «Edinosti» od pretekle nedelje in ki sta jo Bandelj in Peternelj predložila tržaškemu prefektu za hrbtom naših narodnih vodstev v Trstu in Gorici «kot pristaša neposrednega sporazuma med Slovani in Italijani». Kakor se sliši, je bilo zborovanje precej zanimivo. Nekateri zborovalci so bili za to, da naj nova stranka nastopa proti narodnim Slovencem na Goriškem «fascisticamente», t. j. z nasiljem, poboji in požigi, medtem ko so bili drugi v tej «častljivi družbi» proti takim sredstvom. Že to dejstvo dokazuje dovolj jasno, v čigavem imenu in na čigav račun se je ustanovila omenjena stranka. Vidi se da gre za čisto fašistovsko maslo, za novo potezo julijskega fašizma proti našemu ljudstvu. Na istem zborovanju je bilo tudi sklenjeno, da bodo ti «slovanski fašisti» izdajali svoj list, ki naj bi se imenoval «Glas Julijske Krajine» in katerega prva številka bi baje imela iziti še ta teden. Da bi dali svojemu protinarodnemu početju čim lepšo zunanjo obliko, so sklenili, da bodo od vlade zahtevali slovenske šole in slovensko uradovanje. Vse to, da bi čim lažje lovili v svoje protinarodne mreže naše priprosto in miroljubno ljudstvo. — Nadalje so se tudi že sporazumeli s sedanjim fašistovskim deželnim komisarjem, da bi dobili pri vzpostavi goriškega deželnega odbora dva odbornika in po enega zastopnika v deželni in osrednji svetovalni komisiji. Za vse te obljube, ki so jih dobili, so se morali obvezati, da bodo neizprosno pobijali med našim ljudstvom narodno zavest in s tem delali pot splošni demoralizaciji in raznarodovanju naših ljudi.

Pred ustanovnim zborovanjem so delali po deželi, posebno v hribih in po Krasu, silno agitacijo. V ta namen jim je dal deželni odbor na razpolago svoj avtomobil, s katerim so se vozarili po naših vaseh. Nastopali so prav po fašistovsko, grozeč županom in občinskim tajnikom, da morajo biti z njimi. Na ta način se jim je posrečilo zbobnati skupaj kakih dvajset ljudi, ki so se udeležili ustanovnega občnega zbora v prostorih goriškega deželnega odbora. To so vsi tisti, ki so podpisali omenjeno izjavo, in še par drugih zapeljanih Slovencev.

Ta pojav v našem političnem življenju na Goriškem je vzbudil med našim ljudstvom veliko ogorčenje. Naše pošteno slovensko ljudstvo se popolnoma zaveda, da gre tu za nov udarec, ki so ga naši narodni nasprotniki namerili proti njemu samemu, in to s pomočjo nekaterih zapeljanih Slovencev, ki so si s tem sami potisnili na čelo pečat narodnega izdajstva. Motijo se, ako mislijo, da bo naše ljudstvo sledilo njihovim slepilnim obljubam in se dalo premamiti. To ljudstvo je dovolj politično zrelo, da vidi in razume, da se pošten sporazum in pošteno sodelovanje med obema plemenoma dasta doseči le na pošten način, t. j. potom naših narodnih zastopnikov. Nova stranka nam bo kajpak povzročila marsikatero novo rano na našem narodnem telesu, toda na take rane mora biti pripravljena vsaka narodna manjšina, ki se bori za svoj narodni obstanek. In pripravljeno je tudi zdravo jedro našega ljudstva, ki je in ostane značajno, pokorno državi, toda zvesto sebi in svoji narodnosti, ker mu je kot takšnemu vsako izdajstvo, naj pride v kakršnikoli obliki, do skrajnosti zoprno. O tem se bo prepričala tudi nova «stranka». Videla bo, da bo naše ljudstvo z ogorčenjem odklonilo vsak poskus zapeljati Slovence, da bi se medsebojno klali, se pobijali in si požigali hiše ter s tem še povečali nepopisno gorjè, ki ga moramo že leta in leta prenašati po krivdi neizprosnega in nasilnega nasprotnika.

II. sestanek Splošnega slovenskega ženskega društva v Gorici se je vršil v nedeljo dne 19. t. m. v splošno zadovoljstvo došlih članic. Zanimivo in poučno predavanje g.čne Martelančeve o pomenu ženskih organizacij je vsem ugajalo in gotovo si vsaka želi slišati še mnogokrat kaj sličnega. Odbor društva pa se nadeja, da bodo ti sestanki vedno boljše obiskani in da prodre misel o potrebi in koristi naše organizacije do slednje koče. — Le v samopomoči in vztrajnem delu je naša rešitev!

* **Kdo se hoče smejati?** Danes, dne 25. t. m. se vrši v Gorici v Trg. domu dramatična predstava. Dramatični krožek bo igral Branislava Nušića veseloigro v treh dejanjih «Navaden človek». Kdor se hoče enkrat pošteno nasmejati, naj poseti to predstavo.

Slovensko kmetijsko društvo v Gorici vabi svoje društvenike k izrednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v četrtek dne 30. novembra t. l. ob 10. uri predpoldne v prostorih hotela «Pri zlatem jelenu» v Gorici. Dnevni red ostane isti, kot je bil objavljen za občni zbor sklican za dan 28. septembra t. l. Tudi glede sklepčnosti ostanejo v veljavi določila navedena v onem vabilu.

Goriško vinarsko društvo v Gorici vabi svoje društvenike k izrednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v četrtek dne 30. novembra t. l. ob 9. uri predpoldne v prostorih hotela «Pri zlatem jelenu» v Gorici. Dnevni red ostane isti, kot je bil objavljen za občni zbor sklican na dan 28. septembra t. l. Tudi glede sklepčnosti ostanejo v veljavi določila navedena v onem vabilu.

* **Splošno slovensko žensko društvo v Gorici objavlja:** Matere, Očetje! Šolska vodstva so letos prepovedala učiteljstvu izdati seznam šolskih otrok v svrho obdaritve pri božičnici. Zato si moramo ta seznam napraviti same.

Vabimo torej vse matere ali očete šolskih otrok na slovenskih razredih in onih slovenskih otrok, ki v 4. in 5. razredu obiskujejo slovenščino, da se priglase v društvenih prostorih: Trgovski Dom I. nadstr. vhod Corso Verdi in sicer: v soboto dne 25. t. m. ob 9—12 in od 14—17; v nedeljo dne 26. t. m. od 9—12; v pondeljek 27. t. m. od 9—12 in od 14—17; v torek 28. t. m. od 9—12 in od 14—17; da povedo svoje ime, stan, in izrazijo svoje želje in potrebe glede božičnih darov.

Književnost in umetnost

Shakespeare - Othello. Prevel Oton Župančič. 1923. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 160. Cena Din 19'—, po pošti Din 1'25 več. — Shakespearjeva drama Othello je pravkar izšla v vzornem prevodu Otona Župančiča in v običajni opremi pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Prihodnji zvezek Shakespearjevih del prinese Komedijo zmešnjav.

DAROVI

Ker Fr. K. ni bil udeležen pri rastrešenem korenju daruje L 10 za «Šolsko društvo».

NAŠI DIJAKI STRADAJO. — SPOMINJAJTE SE POVSOD IN VEDNO DIJAŠKE MATICE!

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, 24. novembra 1922

Jadranska banka	180
Cosulich	349
Dalmatia	393
Gerolimich	1405
Libera Triestina	440
Lloyd	1520
Lussino	641
Martinolich	143
Oceania	115
Premuda	345
Tripcovich	263
Ampelea	601
Cement Dalmatia	380
Cement Spalato	299

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, 24. novembra 1922

ogrske krone	—.90.— 1.—
avstrijske krone	—.03.— —.03
češkoslovaške krone	67.25.— 67.75
dinarji	29.10.— 29.50
leji	13.50.— 14.50
marke	— 31.— — 33
dolarji	21.30.— 21.50
francoski franki	152 —.—153.—
švicarski franki	397.—.—402.—
angleški funti papirnati	96.—.— 96.50

Poslano*)

Cenjenim odjemalcem, ki so se pred vojno posluževali v moji **prodajalni olja, kolonijalnega blaga in vina,** katero sem imel odprto do leta 1915 **v via Campanile 23,** uljudno naznanjam, da sem jo **na novo odprl v via S. Nicolò 20.**

Udani

(727) **VITTORIO DUSATTI.**

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

Mali oglasi

SIVILJA, dobro izvežbana se priporoča za delo na domu; eventuelno sprejme tudi doma. Via Battisti 10/I, stopnice na dvorišču. 2127

MEBLIRANA soba s hrano se odda dvema gospodoma. Via Udine 2/II, vrata 11 2125

SOBICO meblirano išče pošten železničar pri priprosti družini brez otrok ali osebi sami v bližini postaje sv. Andreja. Naslov pri upravništvu. 2126

POHIŠTVO za sobo in kuhinjo prodam po nizki ceni. Sette fontane 187, II. Rozol. 2129

V SKLADIŠČU VIA GEPPA 17 se prodaja pohištvo po konkurenčnih cenah in s popolnim jamstvom. Popolne poročne sobe z mizico in dvema stolicama L 1100 — lepe poročne sobe od L 2000 naprej, obedne sobe z usnjatimi stolicami od L 3000 naprej, pohištvo za deželo, kuhinje, omare za predsobe, garniture za klube, sobane, oprema za pisarne, posamezni kosi; velika izbera stolic in naslonjačev i. t. d. Za preprodajalce in gostilničarje posebni popusti.

Za tranzit in izvoz embalaža po posebnih cenah 2117

POSESTVO v Nadražici pri Gorjanskem se proda. Obstoji iz hiše s kuhinjo, štirimi sobami, in kletjo, hleva, skednja, shrambe za krmo, lepega dvorišča z dvema vodnjakoma, 21 parcel zemljišča, lepega vrta pri hiši, 6 dobro obdelanih njiv in travnika za pet glav živine. Natančna pojasnila daje V. Mezinc, Nadražica št. 7 2122

PREPARATE za olepšanje kože, za sobe, proti izpadanju las, neškodljive barve za lase ima lekarna v II. Bistrici. 78/4

14 LETEN deček želi vstopiti kot vajenec v trgovino jestvin. Naslov pri upravništvu. 2123

MOTOR, 60 HP, prenesljiv, za žago, mlin i. dr. točno funkcijoniranje se proda po nizki ceni. Via Ferriera 8 2124

ŽABNICE, angleške ključavnice, ključi, mizarske klopi, obliči, vijaki, pile, žage, klešče, žeblji itd. itd. Skladišče železnine via Filzi št. 17. 2103

ČEVLJARSKI pomočnik se sprejme. Via Guido Brunner 9 2116

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 82

V pondeljek, 27. novembra velik semenj Sv. Andreja 726 **v Podgradu (Istra)**

ŠTEDILNIKE
vseh vrst in velikosti, za vzidanje in železne, izdeluje in postavlja najceneje dobro znana izdelovalnica štedilnikov 725
KRANJEC, Trnovo pri Ilirski Bistrici.

POHIŠTVO.
NOVI DOHODI: poročne sobe, solidno, slavonsko delo, javorjeve, črešnjeve, jesenove, mehagonijeve, hrastove L 1700, naslonjači L 48.—. Železne postelje s kovinasto vzmetjo L 15.—.
TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10.
VELIKA IZBERA
Za pošiljatve na deželo najboljša, brezplačna embalaža.

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah
ALOJZIJ POVH
Trst, Piazza Garibaldi št. 2
8 (prej Barriera)

Trgovski lokali in skladišča
dvonadstropne hiše s staro vpeljano trgovino v sredini mesta Ljubljane na zelo prometni točki takoj na razpolago kupcu. Lokali bi bili razven špecerije pripravni posebno za trgovino z manufakturo, že eznino, konfekcijo, usnjem in mesarijo. Zmerna cena. (4 /19)
Ponudbe pod „Sigurna eksistenca" na an. Zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5.

Najvišje cene plačujem za
KOŽE
kun, zlatic, lisic, dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadst., vrata 16 88
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Inserirajte v „Edinosti"

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA
Delniška družba — Glavnica L 5,000.000.— popolnoma vplačana.
Zadružni sedež in osrednje ravnateljstvo v TRSTU
Brezplačna emisija cirkularnih nakaznic, vse bančne operacije, menjalnica, borza.
Corso Giuseppe Verdi — **GORICA** — Telefon štev. 8 77
Blagajna posluje od 9-12 in od 15-17

KUPUJEM Krone in goldinarje.
Trst, Via Pondares 6, I. nadstr. desno

Razna usnja najboljših tovarn.
Velika izbera kopit.
Gumijevi podpetniki **„Pirelli".**
Čistilo za čevlje 12
„Brill" in „Ecla"
Vse po najnižjih cenah.
Za preprodajalce posebni popusti.
F. CINK TRST
ZALOGA VSAKOVRSTNEGA USNJA IN KOŽ TER VSEH ČEVLJARSKIH POTREBŠČIN. IZDELOVANJE ZGORNJIH DELOV IN VSAKOVRSTNO ŠTEPANJE.
49 Via Udine (prej Belvedere) 49 Tel. 41-38

PODLISTEK

Igralec, ki dobiva.

Spisal **Mavricij Jókai**

Iz madžarskega izvirnika poslovenil **Ivan Koštiál** 49

Ko je pa pogledala iz okna, se je prepričala in uverila, da je resnica. Barka se je gugala v pristanu in Aksamita je imela dosti opravka z izpraznjevanjem ladje. — Pri tem so ji pomagale rovinske pošasti! Zdaj jih je Miliora lehkó gledala iz zadostne bližine, da se jih je še bolj prestrašila. Pes zna z obličjem izraziti radost; barva onih siromakov pa je bila slabša: ni bila tega zmožna. — Aksamita jim je razdelila, kar jim je šlo. Kar pa je bilo določeno za na gosposko mizo, po tistem jim ni pustila seči; to je vse sama nesla gori v grad. Suhega južnega sadja, slaščic in salama je bilo toliko, da je zadostovalo za celo leto, in kjer imajo makarone pa parmežan, tam ni več treba biti v skrbeh za hrano. — Lakota v gradu in v Rovini je prenehala. — Bil je to sicer preprost «čudež», a tega je vendar napravil samó lepi Marko. — Če bi znali nesrečneži v Rovini peti, kakšna junaška balada bi nastala iz tega dogodka! — A toliko bolj se je nabrala skrb Aksamiti zaradi nečesa druzega. — Ko je bila ladja izpraznjena, jo je odpela od verige ter jo izročila valovom, češ, naj gre, kamor se ji ljubi; take najdene reči ni zdravo obdržati — (ker je bila ladja erarna) — naj jo najde kdo drugi!

XV. **Slepci razpravljajo o barvah.**

Ona noč se je uporabila za umeščanje tako pridobljenih živil. Bila je to prava pravljica, taka kot ona «Mizica pogrni se!» Treba je bilo pristati na to, da je resnična zgodba. — Saj zgodovina cele te skalnate dežele ni nič druzega kot kopičenje čarobnih pravljic. — Drugi dan je napravila Aksamita veliko pojedino v gradu za Milioro. Kar je ta pustila, je použila ona — imela je «soldaški» želodec. Tudi vino je prišlo na mizo, dobro, rdeče dalmatinsko vino. Tega je bilo Miliori zelo malo treba, Aksamiti pa toliko več. Od vina ste postali obe dekleti zgovorni; začeli ste govoriti o tej in oni reči: o grozni moči Uskokov o velikem veselju rovinskih siromakov, potlej o lepem Marku. Tega je znala ena bolje popisati kot druga. Zelo ste si ga bili ogledali. — Od peresa na kapi do vezenih čižem, ste ga znali orisati. A gledè na notranjega človeka ste stali na različnih stališčih. Aksamita ga je imela za zverinskega pirata (ker jo je bil dal privezati k jadrniku), Miliora pa nasprotno za viteza blagega, knežjega srca. —

«No, takšen je šele postal, ko je ugledal vas, gospodična», je odnehala Aksamita. — «O, gotovo ne šele takrat». Zakaj mene še zagledal ni bil, ko je tebi dal prostost ter se pogodil s teboj za moko». — «No, tedaj nisem dobro povedala. Le vaš glas je bil slišal — ta ga je ukrotil. A to je res. Zakaj zgodilo se je takó: ko sem stopila na Reki na obrežje, so me nanaglo obkolili Uskoki; jaz pa nisem ničesar vedela o tem, da so bili Reko zavzeli. Ker pa nosim vojaško monturo in ker sem potegnila sabljo ter se branila, so se me hoteli takoj obesiti na jadrnik. Nato sem jim povedala, da sem deklè — vem, da je Uskok, ki ubije deklè, proklet. Tedaj so me peljali pred svojega poveljnika. Lepi Marko me je izpraševal, kake namene imam. Povedala se mu vse, da služim osiroteli, zapuščeni gospodični v Frankopanskem gradu, da ji hočem za svoj denar kupiti kruh in tudi rovinskim nesrečnežem, ki od gladu umirajo. Da je moj denar, lehkó vidi: Ker sem jih v stran devala med vojakovanjem v raznih državah, so med njimi laški bajoki, francoski sous, ruske kopejke, bavarski batzeni; naj me torej izpusti, da grem po svoji poti. Nato je dejal lepi Marko: «No, videl bom, ali si govorila resnico, pripeljem te h gradu, in če je tam tista odlična gospodična in pa one človeške živali brez obraza, tedaj ti dam toliko krušne moke za tvoje denarje, kolikor bo dovolj za vas vse; če pa nisi govorila resnice, te dam obesiti na jadrnik». Nato me je takoj dal odvezati ter mi vedno grozil, dokler ni slišal vašega glasu s «punte». A ta glas je bil tak, kot da bi bil zaklical kak seraf iz nebes.» «No, pa še vpitje rovinskih ubožcev tam na «strehah!»